

Bezpečná nemocnice

Fakultní nemocnice Ostrava je mezi šesti subjekty, jejichž projekty byly v lednu oceněny na devátém ročníku celostátní soutěže Bezpečná nemocnice, konané pod záštitou hejtmána kraje Vysočina.

Tématem soutěže pro lůžkovou zdravotnická zařízení bylo zvyšování kvality a bezpečí na základě poznatků z praxe. Fakultní nemocnice Ostrava uspěla s projektem Fotodokumentace nehojících se ran ve FNO, který prezentoval vybudování systému fotodokumentace jako podstatného rozšíření strukturované textové elektronické dokumentace. U zdokonalení systému fotodokumentace stál ve FNO tým konzultantek hojení ran, který má od května loňského roku k dispozici dvě desítky tabletů se speciální aplikací, jejíž propojení s nemocničním informačním systémem zrealizovalo IT oddělení FNO. Pokračování na straně 7

Jak napsat úspěšný projekt

Dne 11. ledna se ve Fakultní nemocnici Ostrava konaly dvě odborné přednášky na téma psaní grantových projektů a publikace výsledků. První přednášku Grants workshop for researchers/

clinicians prezentoval dr. George B. Stefano ze Spojených států amerických. V první části přednášky dr. Stefano popsal návod na úspěšné sestavení grantové přihlášky, tj. od specifikace cíle přes popis designu výzkumu a rozpočet až po pravidla dané soutěže a schválení hodnotící komisí. Druhá část přednášky byla věnována ochraně duševního vlastnictví zejména při řešení projektů. V druhé přednášce představil Dr. Mark R. Graczynski možnosti publikace výsledků v devíti open access mezinárodních lékařských časopisech nakladatelství International Scientific Information (<http://www.isi-science.com/>).

MVDr. Jana Jurčíková, Ph.D.
Útvar náměstka ředitele pro vědu a výzkum

Nemocnice na plese

MUDr. Svatopluk Němeček, MBA, ředitel Fakultní nemocnice Ostrava, přivítal všechny přítomné na tradičním plese, jemuž se více věnujeme na straně 8.

Rozhovor s PhDr. Andreou Vilímkovou, náměstkyní ředitele pro ošetrovatelskou péči, naleznete na straně 3

Den onkologických dětí

V pondělí 13. února se konal sedmý ročník

akce Den onkologických dětí s Hitrádiem Orion, který je pořádán u příležitosti Mezinárodního dne dětské onkologie. V hotelu Park Inn byl připraven bohatý program pro malé pacienty z hematologického oddělení, jejich rodiče a sourozence.

Tématu rehabilitace se věnujeme na stranách 2, 4 a 5.

Česko-polská spolupráce v medicíně katastrof

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Fakultní nemocnice Ostrava v loňském roce získala projekt Česko-polská spolupráce v medicíně katastrof (reg. číslo CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_013/0000232), který je realizován od 1. září 2016 do 31. srpna 2017 jako součást programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko. Polským partnerem projektu je Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju.

„Cílem projektu je navázat přeshraniční vzájemnou spolupráci v koordinaci

řešení hromadných úrazů a dalších krizových situací, které by přesahovaly možnost ošetření většího počtu zraněných v příhraničních oblastech Moravskoslezského kraje a Slezského regionu Polska,“ upřesňuje RNDr. Kateřina Vítková, Ph.D., z Útvaru náměstka ředitele pro vědu a výzkum s tím, že součástí projektu jsou dvě pracovní setkání a dva workshopy s nácvikem metod léčení mnohočetných poranění u hromadných neštěstí a dvě konference (jedna v Polsku a jedna v České republice).

Pokračování na straně 2

Česko-polská spolupráce v medicíně katastrof

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Pokračování ze strany 1

Pracovní setkání a workshop se uskutečnilo ve Fakultní nemocnici Ostrava 10. a 11. ledna.

Zde hosty z Polska přivítal hlavní řešitel projektu, doc. MUDr. Leopold Pleva, CSc., primář Traumatologického centra FNO. Ten zdůraznil nutnost přeshraniční spolupráce v krizových situacích. „Ano, máme dostatečné zkušenosti při řešení hromadných havárií ve Studénce a ve Vřesině, jež jsme úspěšně vyřešili. Ale musíme počítat i s tím, že by – například v případě teroristického útoku – mohlo jít o podstatně větší počet zraněných, kteří budou potřebovat akutní pomoc, a které nebudou nemocnice v našem regionu schopny pojmout. V tom případě nám zkušenosti,

jež díky tomuto projektu získáme, a schopnost koordinovaně spolupracovat s kolegy na polské straně hranice budou k užítku. Kdo je připraven, není překvapen. Podobně celou záležitost vnímají naši partneři z Polska, kteří do projektu vstoupili se stejnými záměry a představami jako my,“ konstatuje docent Pleva.

- gl -

Elektronické informační zdroje v roce 2017

V lednu Fakultní nemocnice Ostrava zakoupila přístup do databáze e-books z nakladatelství Springer. Jedná se o 2 299 elektronických knih z oblasti medicíny, které byly vydány v letech 2014 až 2016. Nákup této databáze byl realizován formou „trvalé akvizice“ – tzn., že přístup k těmto titulům není časově omezen. Vstup do databáze je možný z webových stránek FNO (odborná veřejnost

– lékařská knihovna – on-line zdroje – SPRINGER-LINK) nebo z intranetu FNO (odkazy – Lékařská knihovna – SPRINGERLINK). Postupně budou jednotlivé tituly e-knih zaevidovány a zpracovány také do katalogu knihovny. Při vyhledávání v on-line katalogu se v těchto knih zobrazí přímý link na fulltext. V případě jakýchkoliv dotazů, týkajících se vyhledávání v této databázi, se obraťte na pracovnice lékařské knihovny.

Pro rok 2017 má naše nemocnice i nadále prodloužen přístup do fulltextů celé kolekce časopisů z nakladatelství Springer. Kromě této databáze je v rámci FNO možnost vstupovat i nadále do databází ProQuest Central, Web of Science a EBSCO e-Books.

Všechny výše uvedené zdroje jsou licencované, a proto je k nim umožněn přístup pouze z počítačů FNO.

Bc. Ludmila Stuchlá
vedoucí lékařské knihovny

Kongresy a semináře

- **9. a 10. března**
– XXIII. Pařížkovy dny
- **3. a 4. dubna**
– workshop Nemoci slinných žláz, tonzilektomie, adenoidektomie
- **24. a 26. května**
– 6. trilaterální sympozium

Lékařská fakulta OU informuje

Rok konferencí v Ústavu rehabilitace LF OU

Ústav rehabilitace se tento rok chystá realizovat pro odbornou veřejnost několik konferencí. Ve spolupráci s Klinikou léčebné rehabilitace FNO to bude už 25. února první setkání fyzioterapeutů, ergoterapeutů a dalších zástupců zdravotnických profesí na konferenci s vysoce aktuálním tématem Rehabilitace v psychiatrii. V přednáškách toto téma přiblíží jak lékaři nebo psychologové, tak fyzioterapeuti, ergoterapeuti a další odborníci, kteří se ve své práci s pacienty s psychiatrickou diagnózou setkávají.

Hned následující měsíc, přesněji 25. března, je plánována další odborná konference, tentokrát s námětem robotické rehabilitace. V programu se objeví nejen přednášky o obecných principech robotiky a jejím využití v léčebné rehabilitaci, ale také kazuistiky ze zkušenostmi fyzioterapeutů a ergoterapeutů při terapii s konkrétním pacientem. Na závěr teoretické části se účastníci mohou těšit na novinku z oblasti umělých systémů, kterou přijedou představit kolegové z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Vše bude doplněno worksho-

pem, na kterém bude firma Stargen prezentovat své přístroje robotické rehabilitace.

V květnovém termínu je plánována ve spolupráci s Fakultou sociálních studií OU konference na zcela jiné téma. Na první pohled by se zdálo, že problematika osamostatnění handicapovaných mladých lidí nemá mnoho společného s léčebnou rehabilitací, ale v kontextu uceleného pojetí rehabilitace je spolupráce profese fyzioterapeuta nebo ergoterapeuta a sociálního pracovníka neodmyslitelná. Na této konferenci se sejdou zástupci již zmíněných profesí, sami uživatelé léčebné rehabilitačních a sociálních služeb a také lidé tvořící legislativní rámec těchto služeb.

Na podzim čeká Ústav rehabilitace LF OU a Klinikou léčebné rehabilitace FNO organizace celostátní konference ergoterapie a závěrem roku je plánována ještě jedna konference buď na téma neurorehabilitační (Bobath koncept u dětí a dospělých), protetické (Protetika u amputace dolních končetin) nebo ortopedické (Problematika operačního řešení skoliózy).

Ani studenti nezůstávají pozadu. Již několikrát se konalo FYZIO CAFÉ nebo ERGO CAFÉ. Jde o neformální setkávání jak současných studentů, tak absolventů, vždy s odbornou přednáškou na nějaké téma a s následnou diskusí. Velký ohlas mělo např. 2. FYZIO CAFÉ s přednáškou o možnostech protetiky v případech amputace dolní končetiny, nebo ERGO CAFÉ s tematikou ergoterapie v psychiatrii a možnosti testování kognitivních funkcí. Jak jsou si tyto dvě profese blízké a jak se vzájemně doplňují při terapii, dokáže i historicky první společné FYZIO a ERGO CAFÉ, které se koná 15. února v prostorách Lékařské fakulty OU v Ostravě.

Na všechny akce budou na oficiálních webových stránkách Ústavu rehabilitace LF OU k dispozici všechny potřebné informace k přihlášení i podrobný program.

PhDr. Jarmila Kristínková, Ph.D.
tajemnice Ústavu rehabilitace LF OU

Odbornost spojená s ochotou pomáhat lidem

Poté, co Bc. Mária Dobešová, pod jejímž vedením kvalita ošetrovatelské péče ve Fakultní nemocnici Ostrava dosáhla špičkové úrovně, ukončila své působení ve funkci a odešla do důchodu, byla náměstkyní ředitelky pro ošetrovatelskou péči jmenována PhDr. Andrea Vilímková. V následujícím rozhovoru hovoří o svých plánech a záměrech.

Jaký je podle vašeho názoru současný stav ošetrovatelské péče ve FNO?

Pokud bych to měla vystihnout pár slovy, je to péče kvalitní a bezpečná a je poskytována erudovanými pracovníky a činnostmi s ní spojené naplňují strategii nemocnice. Výsledkem je třetí úspěšný audit JCI a opakované obhájení akreditace SAK. Za tím vším se ale skrývá obrovský kus práce a přesvědčení poskytovat vynikající péči. Tak velká nemocnice by nemohla správně fungovat bez kvalitní mezioborové spolupráce, na které se v současné době podílí 9 pracovních týmů, které zaručují jak komplexnost péče o pacienty, tak o zaměstnance – například tým peer péče. S tím nezbytně souvisí odborný růst našich nelékařských zdravotnických pracovníků a udržování jejich odborné úrovně celoživotním vzděláváním. Dostupnost vysoce kvalitního materiálně-technického zázemí a moderní technika usnadňují každodenní realizaci ošetrovatelských intervencí. Jsme třetí nemocnicí v republice, která zavedla elektronickou zdravotnickou dokumentaci. Máme funkční proces řízení dokumentace, interních auditů a hlášení mimořádných událostí. Opakovaně jsme v rámci projektu Kvalita očima pacienta hodnoceni velmi pozitivně. Jsme základnou pro praktickou výuku studentů zdravotnických oborů, máme výbornou spolupráci s mentory a garanty jednotlivých oborů na zlepšování výsledků praktické výuky.

Na co se ve své nové funkci chcete nejvíce soustředit?

Ošetrovatelství je dynamický obor a naším úkolem je nadále zajišťovat maximální kvalitu péče

o pacienta s vysokou mírou osobní odpovědnosti, profesionálním a lidským přístupem k pacientům a jejich blízkým. Stěžejní je pro mě, potažmo pro nás, podpora týmové práce a efektivní komunikace napříč obory, která povede k zefektivnění procesu poskytování péče, i stabilizace počtu nelékařů a diferenciací péče vzhledem ke kvantifikaci poskytované péče. Nadále chci posilovat prestiž a nezastupitelnou roli nejen všeobecných sester a porodních asistentek, ale i jiných profesí, jako jsou například fyzioterapeuti, zdravotničtí a farmaceutičtí asistenti, záchranáři, laboranti, biomedicíni technici a další. Mým cílem je rovněž motivovat zaměstnance k postgraduálnímu vzdělávání, pokračovat v přednáškové a publikační činnosti, pokračovat

v realizaci projektů zaměřených na zvýšení kvality ošetrovatelské péče.

A na co se chcete zaměřit v budoucnu?

Změny vnímám spíše jako evoluční, například jde o využití informačního systému pro identifikaci pacientů, implementování checklistů, které jsou ověřené a na některých pracovištích se již používají, na všechna intenzivní lůžka, vytváření nových algoritmů aplikovatelných do ošetrovatelské praxe. Za důležité považuji i zajištění dostupnosti ergoterapeutického a kognitivního týmu, vytvoření cévního a edukačního týmu nebo rozšíření rady náměstků pro ošetrovatelskou péči o další týmy, například o nutriční tým a tým se zaměřením na intenzivní péči. Chtěla bych prohloubit spolupráci s oddělením vzdělávání s cílem zaměřit se na

oblasti související se stárnoucí populací, s právní problematikou v ošetrovatelství a podobně. Plánu je víc než dost. Například nastavit vnitřní kritéria sebevzdělávání s ohledem na legislativní změny, inovovat roční hodnocení zaměstnanců a zaměřit se na konkrétní odborné činnosti, rozvíjet spolupráci a využít zkušenosti zahraničních partnerů z řad ošetrovatelského personálu.

Povolání nelékařského zdravotnického pracovníka je nejen psychicky a fyzicky náročné s celou řadou úskalí, ale je to i podnětné a radostné poslání, ve kterém se spojuje mnoho odborných úkonů s ochotou pomáhat lidem a pracovat v jejich prospěch. A já jsem přesvědčena, že kolegyně a kolegové takoví jsou.

PhDr. Andrea Vilímková po ukončení studia na Střední zdravotnické škole v Karviné v roce 1988 začala pracovat jako všeobecná sestra v Okresním ústavu národního zdraví Karviná v chirurgicko-traumatologické ambulanci. Následně pracovala jako všeobecná sestra u lůžka na chirurgickém a ortopedickém oddělení a jednotce intenzivní péče. Od roku 2001 souběžně pracovala ve zdravotnictví i ve školství. Přípravovala studenty na SZŠ a VOŠZ v Ostravě a následně zdravotnické záchranáře na LF OU v Ostravě. Nyní se podílí na vzdělávání kolegyně v rámci specializačního studia v intenzivní péči na LF OU v Ostravě a zároveň na výuce v NCONZO v Brně. V letech 2007 až 2009 pracovala na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FNO, v období 2009 až 2015 působila na pozici vrchní sestry chirurgie Bohumínské městské nemocnice a od roku 2016 byla vrchní sestrou Chirurgické kliniky FNO. V roce 1999 vystudovala na LF UP v Olomouci ošetrovatelství – první bakalářský obor tohoto směru v ČR –, a protože vedle zdravotnictví inklinovala i k pedagogické činnosti, pokračovala ve studiu magisterského oboru se zaměřením na výuku předmětů na středních zdravotnických školách. Následovalo doktorské studium oboru ošetrovatelství a specializační studium anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče.

IT v naší nemocnici

Šetření elektrické energie u výpočetní techniky

Moderní technologické vybavení a diagnostické přístroje a příslušenství se společně s IT technologiemi ve velké míře podílejí na perfektních výsledcích Fakultní nemocnice Ostrava. S neustálou modernizací však jde ruku v ruce i zvýšená energetická náročnost, a tím i zvýšené náklady pro samotnou nemocnici. Jedním z úkolů, jimiž se IT oddělení zabývá, je právě snížení těchto nákladů.

První krok jsme již podnikli dávno před tímto požadavkem tím, že pořizujeme výkonnou výpočetní techniku s nízkými energetickými nároky. Spotřebovává o více než polovinu méně elektrické energie než IT technika pořizovaná

před pěti lety. Starou výpočetní techniku máme obměněnou zhruba ze 70 procent a zbylá bude vyměněna v nejbližší době, v závislosti na uvolněných finančních prostředcích.

Druhý krok bude zaměřen na všechny zaměstnance FNO, kteří výpočetní techniku využívají při své práci. Budou oficiální cestou požádání o vypínání výpočetní techniky v závěru pracovního dne. Toto opatření se samozřejmě netýká výpočetní techniky nezbytné pro chod speciálního nemocničního vybavení nebo specifických PC, například kamerového systému apod., ale jen osobních PC určených k běžné pracovní činnosti.

Třetím krokem je nastavení šetřících mecha-

mů. Jde například o uspávání PC a LCD monitorů centrálně pomocí tzv. doménové politiky, kdy jsou počítače vzdáleně nastaveny tak, aby po určité době nečinnosti automaticky přešly do úsporného módu, kdy spotřebovávají jen minimum elektrické energie. Pro probuzení stačí pohnout myši nebo stisknout libovolnou klávesu na klávesnici a zadat přihlašovací údaje.

Těmito jednotlivými opatřeními jsme schopni snížit energetickou náročnost IT vybavení na minimum. Věřím, že nám v tomto úsporném opatření budete nápomocni. Děkuje za spolupráci.

Daniel Klapet, ÚNIT

Role fyzioterapeuta v týmové spolupráci

Profese fyzioterapeuta je profesí krásnou, naplňující, prospěšnou a zasluhující patřičné společenské uznání a oceňování.

Fyzioterapie

Fyzioterapie spolupracuje s ostatními medicínskými odbornostmi v rámci multidisciplinárního přístupu s cílem zajistit individualizovaný léčebný program pro každého pacienta s přihlédnutím ke všem specifikám jeho onemocnění a potřebám. Tento zdravotnický obor se zabývá prevencí, diagnostikou a terapií poruch funkce pohybového systému a je uplatňován v oblasti podpory zdraví a výchovy ke zdraví, v prevenci úrazů, léčebné péči a rehabilitaci. Využívá standardizovaných postupů, technik a metod na základě nejnovějších vědeckých poznatků, zejména na neurofyziologickém podkladu. Prostřednictvím pohybu a dalších prostředků

fyzioterapie cíleně ovlivňuje funkce i ostatních systémů, včetně funkcí psychických. Je poskytována tam, kde jsou pohyb a funkce organismu porušeny nebo ohroženy úrazem, nemocí, vrozenou vadou nebo procesem stárnutí. V současnosti jsou nejčastější příčinou ztráty pohyblivosti pády, demence a mozkové příhody. V České republice fyzioterapie nijak nezaostává za vyspělým světem, v řadě oblastí naopak přinesla uznávané koncepty a postupy, stačí vzpomenout profesora Vojtu, profesora Lewita, profesora Jandu a profesora Koláře. Na straně druhé jsou oblasti, kde se ve světě můžeme přiučit, a to především v kardiopiračnické fyzioterapii nebo při využívání aerobních forem zátěže také u pacientů s Parkinsonovou nemocí,

roztroušenou sklerózou, po mozkové příhodě a dalších.

Kdo je fyzioterapeut?

Klíčovou roli v pomoci lidem se ztrátou nebo poklesem funkční zdatnosti, ztrátou soběstačnosti a samostatnosti, způsobenou nejružnějšími onemocněními nebo úrazy, hrají právě fyzioterapeuti. Těch je v současné době v České republice registrováno zhruba 8 tisíc, na trhu práce je jich však stále nedostatek. A pouze tito specialisté na orgánové systémy zajišťující normální pohyb a funkci a na způsoby, jak přispět ke správnému fungování ostatní orgánové soustavy prostřednictvím pohybu, mohou fyzioterapii poskytovat. Svou odbornou způsobilost získávají absolvováním vysokoškolského studia v bakalářském nebo magisterském studijním programu. Disponují dokonalou znalostí systémů těla a dovednostmi k léčbě širokého spektra zdravotních problémů, což umožňuje poměrně nezávislé poskytování péče. Ne vždy je však tato péče takto vnímána a hodnocena. Ve vyspělých zemích dochází k významnému posílení autonomie profese fyzioterapeutů. Podmínkou profesního rozvoje a udržení si znalostí a dovedností je celoživotní vzdělávání. Fyzioterapeuti se věnují rovněž pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti.

Tým fyzioterapeutů Kliniky léčebné rehabilitace FNO

Na Klinice léčebné rehabilitace FNO týmově spolupracuje při provádění léčebné rehabilitace zhruba 95 zaměstnanců, a to 8 lékařů, 58 fyzioterapeutů, 8 ergoterapeutů a 10 sester, zbytek tvoří nižší ošetrovatelský personál. Léčebnou péči u pacientů zajišťují na dvou velkých úsecích kliniky – na lůžkovém rehabilitačním oddělení

Bez vzájemné spolupráce by rehabilitace nefungovala

Neurochirurgická klinika FNO poskytuje jako jediná v Moravskoslezském kraji komplexní pomoc pacientům s onemocněními, která postihují nervový systém, tedy mozek, periferní nervovou soustavu, páteř a míchu. Součástí kliniky je i vysoce specializované pracoviště spinální jednotky s patnácti lůžky. „Sem se dostávají nejen pacienti s poraněním míchy nejčastěji po úrazech způsobených dopravní nehodou, dále po sportovních a pracovních úrazech, ale také lidé s nádorovým nebo degenerativním onemocněním páteře a míchy s neurologickým deficitem. Doslova ve vteřině

ně se tito mnohdy aktivní lidé stávají nesoběstačnými a nevědí, co bude dál, jak to vše zvládnou, jak budou žít. Práce zdravotních sester je zde nejen fyzicky, ale i psychicky náročná. Zastiňují ošetrovatelskou péči, ale nejdůležitější u těchto pacientů je rehabilitace – fyzioterapie a ergoterapie. Na spinální jednotce máme skvělý a vždy usměvavý tým rehabilitačních pracovníků pod vedením Mgr. Zdeňka Guřana, bez nichž by spinální jednotka nemohla fungovat. Největší radostí je vidět u těchto pacientů třeba jen nepatrné zlepšení soběstačnosti. To stálo nemalé úsilí jak je, tak rehabilitačního pracovníka,“ říká Mgr. Karla Kočí, vrchní sestra Neurochirurgické kliniky FNO. A Mgr. Zdeněk Guřan, úsekový fyzioterapeut KLR na spinální jednotce, navazuje: „Na spinální jednotce neurochirurgické kliniky pracuje relativně stabilní tým čtyř fyzioterapeutů a dvou ergoterapeutů. Bez vzájemné spolupráce s lékaři, sesternským a ošetrovatelským personálem by rehabilitace nefungovala. Například v respirační fyzioterapii je nutné pokračovat během celého dne a někdy i noci, a to i ve chvílích, kdy fyzioterapeut není dostupný. Po návratu denních aktivit s ergoterapeutem

a výběru vhodných kompenzačních pomůcek pokračuje plynule i ošetrovatelský personál například v návratu jídla a využívání pomůcek. Stejně tak v přesunech na vozík u nesoběstačných pacientů v případě návštěv rodiny je možné spoolehnout se na sestry. Samozřejmě bychom uvítali, aby personální složení, nejen u terapeutů, bylo posíleno a odpovídalo tak náročnosti a specifikům daného oddělení a také předimenzovanému provozu celého oddělení. Větší prostor pro spolupráci a přímou výpomoc v rehabilitaci by mohl být dán také zdravotnickým asistentům.“

nění...

a v ambulantním provozu. Kromě toho fyzioterapeuti úzce spolupracující s ergoterapeuty, jsou součástí léčebných týmů jednotlivých center, klinik a oddělení celé fakultní nemocnice. Tyto týmy často požadují navýšení našeho fyzioterapeutického personálu a někdy je složité vysvětlit, že personál navíc nemáme, že systemizace pracovních míst je nepřekročitelná a navíc nenaplněná. Během uplynulého roku jsme se potýkali s nedostatkem asi osmi fyzioterapeutů a chyběli nám i dva ergoterapeuti. Koncem roku se nám podařilo tým fyzioterapeutů doplnit.

Léčebnou rehabilitaci naši pracovníci zajišťují přímo na nemocničních lůžkách u pacientů všech věkových kategorií, kteří jsou indikováni

Nácvik soběstačnosti a dovedností – oblékání ponožek.

Výcvik ruky ergoterapeutem po traumatu.

k rehabilitaci lékaři na všech klinických a odborných pracovištích interních a chirurgických oborů FNO. Fyzioterapeutické diagnózy a fyzioterapeutický plán, který zahrnuje také instruktáž, poradenství, prevenci a hlavně pohybové, manuální a fyzikální terapie, stanovují fyzioterapeuti až na základě indikace diagnózy lékaře. Fyzioterapeuti pracují bez odborného dohledu se specializovanou a zvláštní odbornou způsobilostí. Na druhé straně, aby fyzioterapie byla co nejúčinnější, je povinností fyzioterapeutů proškolit i zdravotnické pracovníky způsobilé poskytovat ošetrovatelskou péči v oblasti rehabilitačního ošetřování, především v oblasti imobilizačního syndromu, protože nejpodstatnějším cílem moderního ošetřování je návrat k soběstačnosti. A zde je na místě nutná úzká spolupráce ošetrovatelského, fyzioterapeutického a ergoterapeutického personálu.

Fyzioterapeuti se specializovanou a zvláštní odbornou způsobilostí jsou kompetentní využívat k terapii praktické dovednosti a postupy, které získali absolvováním cer-

tifikovaných kurzů jako Vojtův princip, Bobath koncept pro dospělé, Bobath koncept pro děti, Proprioceptivní neuromuskulární facilitace (PNF), Dynamická neuromuskulární stabilizace (DNS), Mojžíšova metoda, fyzioterapie u inkontinentních pacientů, měkké a mobilizační techniky a spousta dalších postupů. Příkladem týmové spolupráce je navazující péče po exstirpaci vestibulárních schwanomů s terapií na posturografu. K terapiím je kromě jiného využíváno množství přístrojové techniky – motodlah, motomedů, závěsných zařízení, redcordů a další. Bez spolupráce se sesterským a ošetrovatelským personálem, který se podílí na realizaci fyzioterapeutického programu jednoduchými výkony rehabilitačního ošetřování a pomáhá tak fyzioterapeutovi naučené dovednosti u pacienta udržovat, to však nejde. Platí však, že sestra není podřízenou fyzioterapeuta, ani naopak, spolupracují spolu. Příkladem může být spolupráce na spinální jednotce Neurochirurgické kliniky FNO nebo na stanicích KARIM.

Bc. Věra Novotná
vedoucí fyzioterapeutka KLR FNO

Skupinové cvičení v bazénu.

Mobility Protokol stupňuje úroveň poskytované rehabilitační péče

„S ohledem na multioborovou spolupráci kládeme na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FNO stále větší důraz na časnou mobilizaci pacientů. Pacient, který je imobilizován déle než sedm dní, ztrácí už po týdnu až jednu třetinu své svalové síly. Mnoha studiemi je prokázáno, že efekt časné rehabilitace se odráží i v celkové délce hospitalizace a v obnově všech

životních funkcí. Rehabilitace má velký význam nejen pro pacienty standardní péče, ale také pro pacienty intenzivní péče, kde se významně podepisuje na obnově všech poškozených i ztracených funkcí způsobených kritickým stavem pacientů. Setkáváme se zde především s polymyoneuropatií kriticky nemocných, pro které je časná mobilizace a rehabilitace velmi významná,“ vysvětluje PhDr. Renáta Zoubková, vrchní sestra KARIM, a pokračuje: „Ve světě má

čím dál více intenzivních pracovišť svého rehabilitačního pracovníka, aby se fyzioterapeuti mohli specializovat na tento intenzivní obor, který je přece jen náročnější než jiné. V našich podmínkách, s ohledem na personální nedostatek fyzioterapeutů a ergoterapeutů, to však nelze. Nově jsme proto zavedli od začátku října alespoň projekt, který se ve světě již používá, s názvem Mobility

Protokol. Na jeho vzniku jsme úzce spolupracovali s Klinikou léčebné rehabilitace FNO a jeho cílem je jednak časně iniciovat vzájemnou spolupráci mezi fyzioterapeuty a rehabilitační ošetrovatelskou péčí a pokud možno zintenzivnit nástup rehabilitace s ohledem na celkový stav pacienta. Mobility Protokol, který je součástí lékařské dokumentace, stupňuje úroveň poskytované rehabilitační péče. Lékař tak na základě konzultace včas určí, kterou míru úrovně rehabilitace s ohledem na celkový stav pacienta požaduje. Tím je jasně definováno, co dělá fyzioterapeut a co dělá z pohledu rehabilitačního ošetrovatelství sestra. Pro zlepšení mezioborové spolupráce jsme zavedli i rehabilitační vizity, kdy rehabilitační pracovníci jsou přítomni velké vize jednoduše týdně. Odbornost fyzioterapeutů a jejich seznámení se s pacienty i s prostředím jsou v tomto případě více než důležité. Rehabilitace je nutná například i u pacientů, kteří jsou ventilováni nebo nejsou při vědomí a v těchto případech si fyzioterapeut musí být naprosto jistý, zda v daném stavu pacienta si může dovolit ten či onen pohyb. Mobilizace těchto pacientů je náročná na zkušenosti a znalosti fyzioterapeutů.“

Lenka Hatlapatková

„Mám naše nemocné ráda,“ říká MUDr. Olga Zapletalová

Centrum pro diagnostiku a léčbu demyelinizačních onemocnění, které je součástí Neurologické kliniky FNO, úzce spolupracuje s nestátní neziskovou organizací Roska Ostrava, jejíž aktivity jsou zaměřeny na zkvalitňování života lidí s diagnostikovanou roztroušenou sklerózou mozkomíšní. Pevným pojítkem mezi oběma subjekty je už dlouhá léta MUDr. Olga Zapletalová, jež s touto neziskovou organizací spolupracuje a je jejím garantem.

Paní doktorko, jak jste se dostala do tak úzkého spojení s pacienty s roztroušenou sklerózou?

Jsem neurolog, kterého začala zajímat neuroimunologie. A vše docela přirozeně směřovalo až ke vzniku našeho centra, v němž jsme prvního pacienta začali léčit v roce 1996. V roce 2002 byla naše činnost schválena ministerstvem zdravotnictví, od té doby tedy máme Centrum pro diagnostiku a léčbu demyelinizačních onemocnění FNO.

Stála jste v čele kliniky i tohoto centra, pomyslné žezlo jste postupně předala kolegům. Uvolnilo vám to ruce k intenzivnější spolupráci s Roskou?

To se tak nedá říct. Já i moji kolegové jsme s Roskaři pracovali odjakživa a vždy intenzivně. S kolegy MUDr. Hradílkem, MUDr. Woznicovou, MUDr. Zemanem a MUDr. Pižou jsme již přednesli ne jednu odbornou přednášku, rádi se účastníme i společenského života Rosky. A tak je to pořád, zapojují se i noví, mladí lékaři. A myslím, že to dělají rádi. Podstatné pro nás je i to, že máme podporu ze strany vedení nemocnice. Pokud jde o pacienty s RS, jejich zájmy zastupujeme společně s MUDr. Pavlem Hradílkem, Ph.D., vedoucím našeho centra, ve výboru Sekce klinické neuroimunologie a likvorologie České neurologické společnosti ČLS JEP. S tím souvisí i naše úzká spolupráce s Roskou Ostrava. Abychom mohli některé návrhy lépe prosadit, potřebujeme její podporu. Proto je pro nás i pro členy Rosky důležité, aby šlo o silnou organizaci, která zájmy pacientů nejen zaštiťuje, ale dokáže je i pomoci prosadit. Čím více aktivních členů v Rosce Ostrava bude, tím silnější bude její hlas. Proto mě těší, že za dobu naší spolupráce se Roska Ostrava posunula o notný kus dál. Z těch

nejviditelnějších aktivit, jimiž se zabývá, mohu zmínit konferenci Světový den roztroušené sklerózy v Ostravě, kterou pořádáme v Sanatoriích Klimkovice a jež získala skvělé renomé dokonce i na mezinárodní úrovni. Velice úspěšné jsou vernisáže prací klientů Rosky, oblíbenou sportovní akcí je MARS – Maraton pro lidi s roztroušenou sklerózou. A předsedkyně Naděžda Nováková má úžasné nápady, takže členové organizace se díky ní dostanou na nejrůznější zajímavá místa. A nezabrání jim v tom ani fakt, že se pohybují na invalidním vozíku.

V čem v souvislosti s Roskou Ostrava spočívá vaše role?

S podobnými organizacemi jsem vždy velice ráda spolupracovala. Je to ta druhá, mnohdy hezčí část medicíny. Prastará moudrost praví, že lékař nemá léčit chorobu, ale člověka s určitou chorobou. S touto myšlenkou jsem se ztotožnila a vždy jsem k léčbě pacientů takto přistupovala. Pacienta je třeba vnímat komplexně, ze všech úhlů pohledu. S tím souvisí i moje spolupráce s Roskou, která má nejen podobu odborné podpory, ale i pomoci se vším ostatním, jako je zajišťování finančních subvencí, organizace akcí a podobně. A také se snažím se členy Rosky trávit volný čas, ráda se účastním výletů, vernisáží a tak dále, často s nimi probírám jejich situaci alespoň telefonicky. Ale nejde jen o mě. Podobně k pacientům přistupují všichni lékaři z našeho centra a nejenže je léčí, ale sdílejí s nimi i jejich každodenní radosti a starosti a snaží se pomáhat a zapojovat nejrůznějšími způsoby. Protože se s našimi pacienty nepotkáváme jen v ordinacích, ale také na neformálních akcích, máme s nimi opravdu nadstandardní vztah, jemuž nechybí lidskost. A díky tomu nás lépe akceptují, více nám důvěřují a ochotněji spolupracují při léčbě. Pro nás je radostné vidět, jak pacienti na společných akcích ožijí, jsou veselí a dovedou se bavit, přestože už řeší poměrně zásadní zdravotní problémy spojené s RS, mají potíže s pohybem nebo jsou na vozíčku. Pozitivní je i to, že Roska Ostrava je natolik aktivní, že se o její činnost začala zajímat i média. To je dobře, protože potřebujeme,

aby se o možnostech, které tato organizace nabízí, a o jejich záměrech dozvídalo co nejvíce lidí, a aby měli chuť se zapojit, být aktivní a podporovat práci Rosky. Znovu opakuji: Čím silnější Roska bude, tím víc toho bude moci pro své členy udělat a tím víc jim bude moci nabídnout.

Někteří pacienti však argumentují tím, že se nechtějí setkávat s lidmi, kteří jsou v pokročilejší fázi onemocnění, a uzavírají se do sebe...

Ano. Často bohužel jde o mladé lidi, které ovlivňuje to, že náhle stojí před zásadním životním mezníkem. Jejich život se náhle dělí na čas před nemocí a s nemocí. Pokud jde o děti, musíme nejprve přesvědčit jejich rodiče, že nejde o tragédii a že toto onemocnění lze léčit. Ale at jde o dítě, nebo dospělého, nejdůležitější je, aby se pacient se svojí diagnózou smířil. A aby ji bral vážně. Musí se naučit nemoc akceptovat. Neměl by se přepínat a jít na hranici svých fyzických možností, což však neznamená, že by měl opustit to, čemu se věnoval doposud. Jen bude muset poněkud ubrat, postupovat podle léčebných schémat. Někdy je ale potřeba, aby pacient více pracoval s psychologem, protože počáteční fáze léčby bývá opravdu velmi náročná jak pro něj, tak i pro jeho rodinu. A také pro samotného lékaře. Jak to někdy u chronických onemocnění bývá, pacient se na lékaře „rozzlobí“. Chce totiž slyšet, že bude zdravý, a lékař mu splnění tohoto přání odpírá... Občas se na lékaře s nevolí obrací i rodina pacienta, která má pocit, že kdyby se něco dělalo už dávno, nemusel onemocnět. Což samozřejmě není pravda.

Nepotřebuje někdy psychologa i lékaře, na kterého se to všechno valí?

Někdy je to opravdu těžké a vyčerpávající. A i lékař je jen člověk...

Kde tedy berete sílu na to, abyste byla schopna pacientům věnovat i svůj volný čas? Je o vás všeobecně známo, že děláte spoustu aktivit nad rámec svých pracovních povinností. Proč?

Na to se mě ptají děti, manžel i přátelé. Co na to odpovědět? Mám prostě naše nemocné ráda.

O to horší ale musí být, když se stav některého z nich nevyvíjí tak, jak byste chtěla.

Ano, trápí mě to, ale musím najít nějakou pozitivní alternativu. Jsou například situace, kdy je nutné pacienty připravit na to, že dospěli do stavu, kdy už léčba nemá kam pokračovat. Ale i v tu chvíli lze najít něco pozitivního, například to, že v tuto dobu se stav pacientů může stabilizovat. Nebo se někteří brání používání invalidního vozíku. Když je pak přesvědčím, bývají jejich reakce kladné. Jedna pacientka dokonce reagovala slovy: „Vy jste mě osvobodila. Teď si zajedu, kam chci, můžu jet i na dovolenou. Kdybych vozík neměla, nikam bych se nedostala.“ Takže někdy i zhoršení zdravotního stavu přinese určitou úlevu a osvobození od údu a zábran. Ale je velice důležité, z jakého úhlu pohledu se člověk na svou situaci dívá. Jestli je optimistického naturelu, a tím pádem schopný i na takové relativně špatné situaci najít něco dobrého.

Vy sama hledáte spíš ty lepší stránky života?

Musím. Člověk musí věřit nejen medicíně, ale i síle lidské psychiky a vůle.

Bezpečná nemocnice

Pokračování ze strany 1

Realizaci projektu prospěla spolupráce s náměstkem ředitele pro informační technologie, který za-

Zleva: Ing. Patrik Kapias, vedoucí oddělení řízení kvality; Mgr. Lenka Krupová, vrchní sestra kožního oddělení FNO a odborná vedoucí týmu konzultantek hojení ran; Ing. Miroslav Krupa, vedoucí oddělení uživatelských aplikací z Útvaru náměstka ředitele pro informační technologie FNO.

jistil financování tabletů, a spolupráce s vedoucím oddělení uživatelských aplikací, jenž řešil softwarovou stránku projektu. Spolupráce lékařů, sester, zaměstnanců IT a kvality přispěla k úspěchu tohoto projektu nejen v soutěži. Podstatné je především velmi pozitivní přijetí na půdě fakultní nemocnice, a to ze strany lékařů a sester napříč odbornostmi. Zavedený systém totiž přispívá ke zkvalitnění péče a prohloubení mezioborové spolupráce. Nezanedbatelným přínosem je i zvýšení bezpečnosti zpracování a archivace patientských dat. „Podstatné je v tomto případě i samotné bezpečí pacientů při léčbě nehojících se ran. Díky kvalitním podkladům, které jsou součástí ucelené dokumentace pacienta, může lékař lépe rozhodnout o jeho další léčbě,“ konstatuje Ing. Patrik Kapias, ve-

doucí oddělení řízení kvality, a podotýká, že ocenění provází i dar v podobě 15 tisíc korun určených na odborné vzdělávání projektového týmu.

Projekty byly prezentovány v Jihlavě na desátém ročníku celostátní konference Dny bezpečí. „Velice přínosné je sdílení projektů a poznatků mezi jednotlivými nemocnicemi, které svými projekty posouvají dál jak bezpečnostní opatření, tak zefektivňování léčebné péče,“ pokračuje Ing. Kapias. „My jsme ostatním ukázali, že fotodokumentace může být součástí nemocničního informačního systému a může být zcela jednoduše přístupná všem lékařům napříč obory. Navíc v tomto směru jde v podstatě o první krok. V budoucnu chce hlavní řešitel tohoto projektu, Mgr. Lenka Krupová, rozšířit fotodokumentaci nehojících se ran i do ambulantního provozu. V praxi tak bude moci lékař v ambulanci posoudit vývoj rány na jednotlivých snímcích pořízených během ambulantních vyšetření. Při množství denně ošetřených pacientů, je to pro lékaře vynikající podpůrná informace pro přesné zacílení péče individuálně pro každého pacienta,“ uzavírá Ing. Kapias.

Porodní asistentky v klinické praxi

Jako čtvrtá v pořadí se 12. ledna uskutečnila konference porodních asistentek organizovaná Gynekologicko-porodnickou klinikou FNO a LF OU. Akci zahájila náměstkyně pro ošetřovatelskou péči Bc. Mária Dobešová. Program byl rozdělen do tří sekcí. První se věnovala medicínské problematice, kde členové vedení Gynekologicko-porodnické kliniky FNO v čele s přednostou kliniky doc. MUDr. Ondřejem Šimětou, Ph.D., MBA, prezentovali

aktuální problematiku a nové poznatky týkající se analýzy porodnických výsledků v Moravskoslezském kraji, antikoncepce a mýtů kolem ní, diagnostiky urogenitálního prolapsu, predikce těhotenských patologií a nové interpretace kardiogramu dle FIGO 2015. Další sekce byly zaměřeny na práci porodních asistentek na porodnickém a gynekologickém oddělení. Témata se zabývala komunikací s neslyšícími ženami, péčí o ženy

s karcinomem ovaria či s onkologickým onemocněním v těhotenství. Porodní asistentky vystoupily i s vlastními zkušenostmi z oblasti kompetencí a náplně prací na jednotlivých odděleních včetně mentorování studentů a akreditačních standardů. Konference se zúčastnilo přes osmdesát porodních asistentek z moravskoslezského a olomouckého regionu a také z Prahy.

doc. PhDr. Yveta Vrublová, Ph.D.

Cerebrální mikrodialýza

Cerebrální mikrodialýza (CMD) je jednou z nejnovějších technik invazivní neuromonitorace fungující na principu difuze a umožňující sledování chemických procesů v mozku. Smyslem je včasná detekce hypoxie a úprava léčebné strategie při riziku ischemie a zahájení léčebného opatření, které brání vzniku sekundárního poranění. Jedná se o monitorovací techniku lokální, nikoliv globální. Využití je v neurointenzivní péči při monitorování neurotraumatu a subarachnoidálního krvácení. Mikrodialyzační analyzátor ISCUS flex je ve FN Ostrava na neurochirurgické JIP v provozu od dubna 2015. Tímto patříme mezi čtyři pracoviště v ČR, která jsou schopna provádět CMD (Hradec Králové, Liberec, Ústí nad Labem). K dnešnímu dni byla CMD zatím využita u sedmi pacientů s rupturou aneurysmatu a subarachnoidálním krvácením, z toho byl mikrodialyzační katétr zaveden emergentně u lůžka na JIP v šesti případech, v jednom případě na operačním sále. Výhodou je bed side metoda, miniinvazivita a možnost kontinuální monitorace metabolismu tkání. Naopak nevýhodou je prostorové omezení a vysoká ekonomická náročnost.

Ischemie mozkové tkáně z důvodu vazospasmů je obávanou komplikací u pacientů po ruptuře aneurysmatu a subarachnoidálním krvácení. Vazospasmy mohou ohrozit průtok krve mozkem a významně ovlivnit metabolismus mozku. Tento neurochemický monitoring může detekovat metabolické změny v extracelulární tekutině. Mezi sledované metabolity patří glukóza, pyruvát, laktát, glycerol a glutamát. Potřeba je zavést do mozkové

tkáně mikrodialyzační katétr, jehož semipermeabilní membrána na distálním konci katétru funguje jako krevní kapilára. Katétr je kontinuálně promýván perfuzní tekutinou na bázi Ringero-roztoku mikrodialyzační pumpou. Chemické látky z intersticiální tekutiny přestupují přes membránu do perfuzního roztoku dovnitř katétru a shromažďují se v mikrozkuřkách, které jsou v hodinových intervalech měněny, a ihned je analyzován obsah. Výsledky jsou dokumentovány a vývoj lze sledovat i v grafickém zobrazení trendů. V současné době je cerebrální mikrodialýza využívána u lůžka a může být lékařům nápomocná při rozhodnutí o endovaskulární intervenci či dekompresní hemikraniectomií.

Mgr. Jitka Dvořáková
Neurochirurgická JIP FNO

SRDCEM TALENTŮ

BENEFIČNÍ MEGAKONCERT

pro **LUKÁŠE** - statečného
bojovníka s následky těžkých popálenin

Ostrava 18. 3. 2017

od 14:00 do 22:00 hod.

Katolický Dům Ostrava-Stará Bělá

Country
RADIO

FNO
FAGUSTNÍ
NEMOCNICE
OSTRAVA

MAD
FEDERACE THON
KURBY

RAGTIME
RECORDS

OSTRAVA
STARÁ BĚLA

HAWLIK

Zelenáci
a dále finalisté soutěže
Talent Country radia 2016
skupiny:

Marod
František Nedvěd ml.
+ Hot Dog Band
Tony Joch a přátelé
Dřeváci
Past
Mírek Bílek
Poutníci Česká Třebová

Předprodej vstupenek:
• Ostrava, www.marproduction.cz nebo na radnici ve Staré Bělé

Blahopřejeme

V únoru slaví významné životní jubileum naši kolegové:

Bc. Petra Hujková
Magdaléna Lužná
Miroslav Kovarčík
Pavína Martínková
Michaela Balážecová
Bc. Mária Kostolanská

Děkujeme za práci, kterou jste pro naši nemocnici vykonali, a do dalších let vám přejeme radost a spokojenost v osobním životě.

Cestovní agentura Posedlost s.r.o.

www.posedlost.cz

Domov sester – 14. p.

596 633 291, 774 784 094

Inzerce zdarma

■ Hledám dlouhodobý pronájem bytové jednotky, nejlépe 3+1, v rodinném domě v Klimkovicích nebo okolí (Vřesina, Dolní a Horní Lhota, Krásné Pole, Bílovec, Jistebník). S dostupností k MHD a cenou do 10 000 Kč/měsíc. Dvě dospělé osoby a dítě. Zaručujeme klidnou domácnost. Tel. č.: +420 737 016 595.

■ Nabízím k dlouhodobému pronájmu prostorný byt 2+1 s velkou lodžií v Ostravě-Porubě, ulice Karola Šmidkeho. Byt je po částečné rekonstrukci, částečně vybaven a nachází se ve 2. p./4. p. domu s výtahem. Volný od února 2017, ev. dohodou. Bližší informace na tel. č.: 775 355 981.

Kapka naděje na nás nezapomíná

Vendula Pizingerová, prezidentka nadačního fondu Kapka naděje, předala 11. ledna zástupcům Kliniky dětského lékařství FNO dar od společnosti Penny Market – sonografický přístroj a lůžka Linet Eleganza 2 včetně příslušenství v celkové hodnotě 560 tisíc korun –, sedm tabletů věnovaných společností Samsung Electronics Czech and Slovak a dva notebooky, dar společnosti Huawei. Díky sonografu se zvýšil komfort a bezpečí zejména imunokompromitovaných dětských pacientů. Další dary umožňují pacientům kontakt s okolním světem a rozvíjení znalostí i po dobu léčby.

Nemocnice na ples

V sobotu 4. února se v Clarion Congress Hotelu Ostrava konal tradiční ples Fakultní nemocnice Ostrava. Jak napovídají snímky, atmosféra této společenské události byla už tradičně příjemná.

TENTO ZPRAVODAJ TISKNE

Czech Print Center

CZECH PRINT CENTER a.s.
Provozovna Ostrava
Na Rovince 876
720 00 Ostrava-Hrabová
Tel.: 596 668 111
www.cpcenter.cz

Vydavatel: FN Ostrava • Tel. č.: 597 372 578 •
E-mail: redakce@fno.cz • Grafika a zlom: ASEITA spol. s r. o. • Foto: Jiří Zerzoň, Jana Gojová, archiv FNO • Redakce si vyhrazuje právo krátit a upravovat dodané texty • Uzávěrka: Každý poslední pátek v měsíci • Určeno pro vnitřní potřebu FN Ostrava